

ПОГОДЖЕНО

засідання педагогічної ради

протокол від _____

№ _____

ЗАТВЕРДЖЕНО

Директор ХЗОШ №60

_____ О.В.Пескова

Освітня програма

Харківської загальноосвітньої школи

I-III ступенів №60

Харківської міської ради Харківської області

на 2021/2022 навчальний рік

Освітня програма Харківської загальноосвітньої школи I-III ступенів №60 Харківської міської ради Харківської області розроблена на основі Державного стандарту початкової освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 №87, Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 №1392, Типових освітніх програм.

Освітня програма школи окреслює рекомендовані підходи до планування й організації закладом освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державними стандартами, коротко вказує відповідний зміст кожного навчального предмета чи інтегрованого курсу. Освітня програма базової середньої освіти є продовженням освітньої програми початкової середньої освіти. Освітня програма повної середньої освіти є продовженням освітньої програми базової середньої освіти. Програма враховує, що провідною діяльністю учнів є самовизначення як практика формування, пов'язана з конструюванням можливих образів майбутнього, проектуванням і плануванням в ньому своєї індивідуальної траєкторії (свого шляху). Оскільки формування старших школярів відбувається через набуття практичного мислення, то одиницею організації змісту освіти стає «проблема» і проблемна організація навчального матеріалу, що передбачає особистісно-орієнтовану модель організації навчальної діяльності.

Освітня програма визначає загальний обсяг навчального навантаження, орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, факультативів, курсів за вибором тощо, зокрема їх інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення, які натепер подані в рамках навчальних планів.

Розділ 1. Призначення школи та засоби його реалізації

Харківська загальноосвітня школа I-III ступенів № 60 Харківської міської ради Харківської області створена Харківською міською радою, знаходиться у Комунальній власності, є юридичною особою, має печатку, штамп встановленого зразка, бланки з власними реквізитами, реєстраційний рахунок в органах Державної казначейської служби України.

Заклад освіти у своїй діяльності керується Конституцією України, законами України "Про освіту", "Про загальну середню освіту", іншими законодавчими актами України, постановами Верховної Ради України, актами Президента України, прийнятими відповідно до Конституції та законів України, Кабінету Міністрів України, наказами Міністерством освіти і науки України, інших центральних органів виконавчої влади, рішеннями місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, іншими нормативно-правовими актами, Статутом школи.

Головною метою закладу освіти є всебічний розвиток, виховання і соціалізація особистості, яка усвідомлює себе громадянином України, здатна до життя в суспільстві у взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, трудової діяльності та громадянської активності.

Головними завданнями закладу освіти є:

- забезпечення реалізації права громадян на повну загальну середню освіту;
- виховання громадянина України;
- виховання шанобливого ставлення до родини, поваги до народних традицій і звичаїв, державної та рідної мови, національних цінностей українського народу та інших народів інацій;
- формування і розвиток соціально зрілої, творчої особистості з усвідомленою громадянською позицією, почуттям національної самосвідомості, особистості, підготовленої до професійного

самовизначення;

- виховання в учнів поваги до Конституції України, державних символів України, прав і свобод людини і громадянина, почуття власної гідності, відповідальності перед законом за свої дії, свідомого ставлення до обов'язків людини і громадянина;
- розвиток особистості учня, його здібностей і обдаровань, наукового світогляду;
- реалізація права учнів на вільне формування політичних і світоглядних переконань;
- виховання свідомого ставлення до свого здоров'я та здоров'я інших громадян як найвищої соціальної цінності, формування засад здорового способу життя, збереження і зміцнення фізичного та психічного здоров'я учнів;
- генерація нових знань та розвиток відчуття соціальної справедливості;
- створення умов для оволодіння системою наукових знань про природу, людину і суспільство.

Саме виховання компетентної, відповідальної за своє життя людини і є головним завданням школи.

Заклад освіти несе відповідальність перед особою, суспільством і державою за:

- безпечні умови освітньої діяльності;
- дотримання державних стандартів освіти;
- дотримання договірних зобов'язань з іншими суб'єктами освітньої, виробничої, наукової діяльності;
- дотримання фінансової дисципліни.

У відповідності до чинного законодавства заклад освіти здійснює освітній процес відповідно до рівнів загальноосвітніх програм трьох ступенів освіти:

I ступінь - початкова загальна освіта;

II ступінь - основна загальна освіта;

III ступінь - середня (повна) загальна освіта.

Призначення кожного ступеня навчання окреслено у відповідних освітніх програмах.

Основними засобами досягнення мети, виконання завдань та реалізації призначення школи є засвоєння учнями обов'язкового мінімуму змісту загальноосвітніх програм, а також

- уведення в навчальний план предметів і курсів за вибором та факультативів, що сприяють загальнокультурному розвитку особистості та формують гуманістичний світогляд («Етика», «Харківщинознавство», «Навчання ситуативного спілкування», «Визначні постаті України», «Досліджуємо гуманітарне право»), розвитку логічного мислення, конструктивних умінь та просторового мислення («Десять уроків гармонії» «Вибрані питання алгебри», «Подільність цілих чисел»);
- надання учням можливості спробувати себе в різних видах діяльності (інтелектуальної – участь у всіх предметних та міжпредметних конкурсах різних рівнів, на базі школи працює гурток «Слово і час» (5- 6 класи; трудової – участь у всіх акціях з благоустрою території школи та міста; художньо-естетичної – участь у КВК; здоров'язбережувальної - функціонують гуртки напряму «Валеологія», «Юний захисник Вітчизни»);
- надання учням можливості вибору профілю навчання (філологічного напряму навчання профілю української філології – 10-11 класи);
- надання широкого спектру додаткових освітніх послуг (робота гуртків за рахунок позабюджетних коштів з історії, української мови, математики, іноземної мови).

Освітня програма школи спрямована на:

- формування в учнів сучасної наукової картини світу;
- виховання працьовитості, любові до природи;
- розвиток в учнів національної самосвідомості;
- формування людини та громадянина, яка прагне вдосконалювання

та перетворення суспільства;

- інтеграцію особистості в систему світової та національної культури;
- рішення задач формування загальної культури особистості, адаптації особистості до життя в суспільстві;
- виховання громадянськості, поваги до прав і свобод людини, поваги до культурних традицій та особливостей населення регіону, України та інших народів в умовах багатонаціональної держави;
- формування потреби учнів до самоосвіти, саморозвитку, самовдосконалення.

У закладі освіти створені та функціонують предметні методичні об'єднання, творчі групи, психологічна та соціальна служба.

Ефективному управлінню якості освітньої діяльності в школі сприяють система ДІСО (Державна інформаційна система освіти).

Наша школа - школа рівних можливостей для всіх; школа, яка намагається дати можливості для розвитку кожній дитині та розвинути її так, щоб вона була успішною в житті; школа компетентнісного розвитку і самовдосконалення з ідеалом вільної, життєлюбної, талановитої особистості. Навчаючись в нашій школі, дитина зможе набути всіх життєвих компетентностей в тому обсязі, в якому вони їй потрібні для її успішного становлення. Сучасний підхід до стратегії розвитку освіти наголошує, що якість освіти є найефективнішим засобом для задоволення освітніх потреб суспільства, сім'ї, дитини. Якість оцінюється моральними та ринковими категоріями, це не тільки якість кінцевих результатів, але й усіх процесів, які впливають на кінцевий результат. Тому управління школою зосереджене на управлінні якістю освіти. А це означає співвіднесення результатів роботи школи з метою, яку колектив школи поставив перед собою. Школа працює на засадах "педагогіки партнерства". Основні принципи цього підходу:

- повага до особистості;
- доброзичливість і позитивне ставлення;
- довіра у відносинах;

- діалог – взаємодія –взаємоповага;
- розподілене лідерство (проактивність, право вибору та відповідальність за нього, горизонтальність зв'язків);
- принципи соціального партнерства (рівність сторін, добровільність прийняття зобов'язань, обов'язковість виконання домовленостей).

Школа допомагатиме батькам здобувати спеціальні знання про стадії розвитку дитини, ефективні способи виховання в дитині сильних сторін характеру і чеснот залежно від її індивідуальних особливостей.

Розділ 2. "Модель" випускника школи

Випускник нашої школи - цілісна, усебічно розвинена, здатна до критичного мислення особистість; патріот з активною позицією, який діє згідно з морально-етичними принципами і здатний приймати відповідальні рішення, поважає гідність і права людини; інноватор, здатний змінювати навколишній світ, розвивати економіку за принципами сталого розвитку, конкурувати на ринку праці, учитися впродовжиття.

Освітній процес у школі спрямований на формування у випускника школи ключових компетентностей, необхідних для успішної життєдіяльності:

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Вільне володіння державною мовою	Передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях.

2	Здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами	Передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурноспілкування.
3	Математична компетентність	Передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини.
4	Компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій	Передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження.
5	Інноваційність	Передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади.
6	Екологічна компетентність	Передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства.

7	Інформаційно-комунікаційна компетентність	Передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях.
8	Навчання впродовж життя	Передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі.
9	Громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей	Передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя.
10	Культурна компетентність	Передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості.
11	Підприємливість та фінансова грамотність	Передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективною співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістовно-інформаційних,

операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності повинні формуватися відразу засобами усіх базових предметів.

Реалізація освітньої програми ХЗОШ №60 забезпечує формування ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для її успішної життєдіяльності.

Розділ 3. Цілі та задачі освітнього процесу школи

Враховуючи призначення і місце школи в освітньому просторі міста заклад освіти працює над досягненням таких цілей та задач:

- забезпечення засвоєння учнями обов'язкового мінімуму змісту початкової, базової, повної загальної освіти на рівні вимог державного освітнього стандарту;
- формування позитивної мотивації учнів до навчальної діяльності;
- гарантія наступності освітніх програм усіх рівнів;
- створення основи для адаптації учнів до життя в суспільстві, для усвідомленого вибору та наступного засвоєння професійних освітніх програм;

Відповідно до загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної освітньої галузі. Виокремлюються в навчальних програмах такі наскрізні лінії ключових компетентностей:

- «Екологічна безпека й сталий розвиток»,
- «Громадянська відповідальність»,
- «Здоров'я і безпека»,

- «Підприємливість і фінансова грамотність».

Наскрізнi лiнii є засобом iнтеграцii ключових i загальнопредметних компетентностей, окремих предметiв та предметних циклiв; iхнеобхiдновраховувати при формуваннi шкiльного середовища. Наскрізнi лiнii є соцiально значимими надпредметними темами, якi допомагають формуванню в учнiв уявлень про суспiльство в цiлому, розвивають здатнiсть застосовувати отриманi знання у рiзних ситуацiях. Мета наскрiзних лiнii – «сфокусувати» увагу й зусилля вчителiв-предметникiв, класних керiвникiв, зрештою, усього педагогiчного колективу на досягненнi життєво важливої для учня й суспiльства мети, увиразнити ключовi компетентностi.

Навчання за наскрiзними лiнiями реалiзується насамперед через:

- організацiю навчального середовища — змiст та цiлi наскрiзних тем враховуються при формуваннi духовного, соцiального i фiзичного середовища навчання;
- окреми предмети — виходячи iз наскрiзних тем при вивченнi предмета проводяться вiдповiднi трактовки, приклади i методи навчання, реалiзуються надпредметнi, мiжкласовi та загальношкiльнi проекти. Роль окремих предметiв при навчаннi за наскрiзними темами рiзна i залежить вiд цiлей i змiсту окремого предмета та вiд того, наскiльки тiсно той чи iнший предметний цикл пов'язаний iз конкретною наскрiзною темою;
- предмети завибором;
- роботу в проектах;
- позакласну навчальну роботу i роботу гурткiв.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека й сталий розвиток	<p>Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь. Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища людини. Можливі уроки в відкритому повітрі.</p>
Громадянська відповідальність	<p>Сприятиме формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок.</p> <p>Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.</p>
Здоров'я і безпека	<p>Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище.</p> <p>Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.</p>

Підприємливість і фінансова грамотність	<p>Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитуваннятощо).</p> <p>Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.</p>
--	---

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- урок формування компетентностей;
- урок розвитку компетентностей;
- урок перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- урок корекції основних компетентностей;
- комбінований рок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки, інтегровані уроки, проблемні уроки, відео-уроки тощо.

Розділ 4. Навчальний план та його обґрунтування

Основним документом, що регулює освітній процес у школі, є навчальний план, складений на основі освітніх програм:

- для 1-2-3-х класів - за Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти (під керівництвом Савченко О.Я.), затвердженою наказом Міністерства освіти і науки України від 08.10.2019 № 1272 – додаток1;
- для 3-4-х класів – за Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти I ступеня, затвердженою наказом Міністерства освіти і науки України від 08.10.2019 № 1273 (таблиця 2) – додаток2;
- для 5-9-х класів – за Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти II ступеня, затвердженою наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 405 (таблиця 12) – додаток4;

- для 10-11-х класів – за Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти III ступеня, затвердженою наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 408 (таблиця 2,3) – додаток 5.

Навчальний план ХЗОШ №60 включає інваріантну складову, сформовану на державному рівні, та варіативну складову, в якій передбачено додаткові години на вивчення навчальних предметів інваріантної складової, введення спецкурсів, курсів за вибором та факультативів, а саме:

– у 1-х класах з метою формування умінь і навичок вільного та комунікативно спрямованого використання засобів мови у всіх видах мовленнєвої діяльності введено курс за вибором "Російська мова" (по 1 годині на тиждень"), а у 2-4-х класах буде продовжено вивчення курсу за вибором "Російська мова" (по 1 годині на тиждень");

– у 5-х класах з метою підвищення духовно-морального рівня підростаючого покоління, формування світоглядних позицій у дітей, стимулювання пізнавального інтересу учнів до етичного знання, до основ моральної культури введено курс за вибором «Етика» (по 1 годині на тиждень), а у 6-х класах продовжено вивчення курсу за вибором «Етика» (по 1 годині на тиждень);

– у 5-х класах з метою розвитку мовленнєвої і комунікативної культури, удосконалення й оптимізації ефективного мовленнєвого спілкування введено курс за вибором «Шкільна риторика» (по 0,5 години на тиждень), а у 6-х класах продовжено вивчення курсу за вибором «Шкільна риторика» (по 0,5 години на тиждень);

– у 5-х класах з метою формування навичок взаємодії в групі, становлення нового рівня самосвідомості та розвитку комунікативної компетенції введено курс за вибором «Психологія спілкування» (по 1 годині на тиждень);

– у 6-х класах з метою доповнення змісту шкільної екологічної освіти, формування дбайливого ставлення до довкілля, збереження ресурсів,

долучення учнів до природоохоронної діяльності введено курс за вибором «Уроки з охорони довкілля» (по 1 годині на тиждень);

– у 6-х класах з метою розвинення в школярів комунікативних навичок і вмінь, комунікативно-пізнавальної та соціальної активності введено курс за вибором «Навчання ситуативного спілкування» (по 1 годині на тиждень), а у 7-х класах буде продовжено вивчення курсу за вибором «Навчання ситуативного спілкування» (по 1 годині на тиждень);

– у 7-х класах з метою розвитку мови, усного та писемного мовлення продовжено вивчення курсу за вибором «Шкільна риторика» (по 1 годині на тиждень), який буде викладатися за державною програмою, модифікованою за погодженням з методичною радою ХЗОШ №60 (протокол від 14.05.2021№3);

– у 7-х класах з метою розширення, поглиблення, систематизації знань учнів, розвитку логічного мислення введено курс за вибором «Вибрані питання алгебри» (по 1 годині на тиждень);

– у 8-х класах з метою формування в учнів цілісного уявлення про сутність, принципи і завдання екологічної безпеки держави, взаємозв'язок і взаємодію природних і соціальних компонентів середовища життєдіяльності людини введено курс за вибором «Екологічна безпека» (по 1 годині на тиждень), який буде викладатися за державною програмою, модифікованою за погодженням з методичною радою ХЗОШ №60 (протокол від 14.05.2021№3);

– у 8-х класах з метою систематизації, поглиблення й підвищення мовної грамотності й мовної культури учнів введено курс за вибором «Практикум з правопису української мови» (по 1 годині на тиждень), а у 9-х з метою удосконалення комунікативної компетенції особистості буде продовжено вивчення курсу за вибором «Практикум з правопису української мови» (по 1 години на тиждень);

– у 8-х класах з метою оволодіння учнями іншомовним спілкуванням та формування у них певного рівня комунікативної компетенції введено курс за вибором з іноземної мови (англійської) «Пізнаємо Україну» (по

0,5 години на тиждень), який буде викладатися за державною програмою, модифікованою за погодженням з методичною радою ХЗОШ №60 (протокол від 14.05.2021 №3);

– в 10-х класах з метою формування уявлення старшокласників про події певної історичної епохи, внесок кожної особи в культурне й громадське українське життя під політичним кутом зору введено факультатив «Визначні постаті України» (1 година на тиждень), а в 11-А класі продовжено вивчення факультативу «Визначні постаті України» (по 1 годині на тиждень);

– в 10-х класах з метою формування покоління відповідальних молодих людей, готових твердо дотримуватись норм гуманітарного права і принципів поваги життя і людської гідності, захищати і розвивати їх у майбутніх сферах своєї діяльності введено факультатив «Досліджуємо гуманітарне право» (по 1 годині на тиждень), а в 11-А класі продовжено вивчення факультативу «Досліджуємо гуманітарне право» (по 1 годині на тиждень);

– в 11-А класі з метою формування цілісного уявлення про сучасну українську літературу як важливого складника національної культури введено курс за вибором «Сучасна українська література» (по 1 годині на тиждень).

Викладання предмета «Захист Вітчизни» здійснюватиметься у 10-11-х класах по 1,5 години на тиждень за рахунок інваріантної складової.

З метою реалізації змісту освіти, визначеного Державним стандартом, із вибірково-обов'язкових предметів в 10-х класах здійснюватиметься викладання предмета «Інформатика» (по 3 години на тиждень), а в 11-х класах - "Технології" (по 3 години на тиждень).

За рахунок годин інваріантної складової робочого навчального плану викладаються інтегровані курси у 1-х класах – «Українська мова. Навчання грамоти» (по 7 годин на тиждень), у 2-х класах – «Українська мова. Читання»; у 5-х – «Природознавство» (по 2 години на тиждень), у 6-х класах – «Всесвітня історія. Історія України» (по 2 години на тиждень),

у 5-9-х класах – «Основи здоров'я» (по 1 годині на тиждень), у 10-11 класах – «Математика (алгебра та початки аналізу і геометрія)» (по 3 години на тиждень).

Згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 08.05.2015 №518 «Про внесення змін до деяких наказів» у 5-11-х класах вивчається навчальний предмет «Зарубіжна література».

Згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 12.12.2014 №1465 «Про внесення змін до додатків 1-13 до наказу Міністерства освіти і науки, молоді та спорту від 03.04.2012 №409» у 7-х класах предмети «Алгебра», «Геометрія» вивчаються по 2 години на тиждень.

З метою поглиблення пізнавального інтересу учнів до історії рідного краю, міста Харкова та реалізації регіонального компоненту у 8-х класах уведено спецкурс «Харківщинознавство» (по 1 годині на тиждень), у 9-х класах продовжено вивчення спецкурсу «Харківщинознавство» (по 1 годині на тиждень) з обов'язковим оцінюванням навчальних досягнень учнів та виставленням балів з даного предмета до документа про базову загальну середню освіту.

Відповідно до Державного стандарту початкової загальної освіти та Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Години навчальних предметів інваріантної та варіативної складових робочого навчального плану, що позначені дробовим числом (0,5; 1,5; 2,5; 3,5), викладаються впродовж навчального року: ціла частина – щотижнево, дробова (0,5 години) – по 1 годині через тиждень.

Відповідно до навчальних програм будуть викладатися предмети:

- в 2-х класах - «Українська мова» та «Читання»:

I семестр – «Українська мова» – 4 години, «Читання» – 3 години;

II семестр – «Українська мова» – 3 години, «Читання» – 4 години;

- в 3–4-х класах «Українська мова» та «Літературне читання»:

I семестр – «Українська мова» – 4 години, «Літературне читання» – 3 години; II

семестр – «Українська мова» – 3 години, «Літературне читання» – 4 години;
- в 10-11-х класах - «Математика»:

I семестр – «Математика. Алгебра і початки аналізу» – 1 година, «Математика. Геометрія» – 2 години; II семестр – «Математика. Алгебра і початки аналізу» – 2 години, «Математика. Геометрія» – 1 година.

Поділ класів на групи при вивченні окремих предметів здійснюється відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 № 128, зі змінами внесеними наказом № 921 від 17.08.2012 та № 401 від 08.04.2016 «Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп подовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 6 березня 2002 року за № 229/6517 (зі змінами):

- при вивченні української мови, яка вивчається як предмет, у 2-11-х класах при кількості більше, ніж 27 учнів у класі;
- при вивченні іноземної мови (англійської) - у 1-11-х класах при кількості більше, ніж 27 учнів у класі;
- при вивченні російської мови, яка вивчається як предмет, у 2-11-х класах при кількості більше, ніж 27 учнів у класі;
- при проведенні уроків з фізичної культури - у 10-11-х класах (окремо для хлопців і дівчат; більше 27, але не менше 8 учнів у групі);
- при проведенні практичних занять з інформатики з використанням комп'ютера - у 2-3-х, 5-8-х, 9-11-х класах (клас ділиться на 2 групи, але не менше 8 учнів у групі);
- при проведенні уроків із трудового навчання у 5–9-х класах при кількості більше, ніж 27 учнів у класі.

Поділ класу на групи при вивченні предмета

«Захист України» здійснюється окремо для юнаків та дівчат.

Навчальні предмети інваріантної складової робочого навчального плану викладатимуться за державними програмами, затвердженими Міністерством освіти і науки України.

Курси за вибором, спецкурси та факультативи викладаються за державними програмами, затвердженими Міністерством освіти і науки України.

Розділ 5. Особливості організації освітнього процесу

Відповідно до статті 16 Закону України «Про загальну середню освіту», власного Статуту, за погодженням з радою ХЗОШ №60, з урахуванням місцевих особливостей, специфіки та профілю закладу освіти встановлюється така структура навчального року.

Навчальний рік розпочинається 1 вересня святом – День знань – і закінчується не пізніше 1 липня.

Навчальні заняття організуються за семестровою системою: I семестр – з 01 вересня по 29 грудня 2021 року, II семестр – з 13 січня по 27 травня 2022 року.

Навчальний рік закінчується проведенням державної підсумкової атестації випускників початкової, основної і старшої школи.

Державна підсумкова атестація буде проводитися відповідно до Порядку проведення Державної підсумкової атестації, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 07.12.2018 № 1369, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 02.01.2019 № 8/32979.

Навчальні екскурсії та навчальна практика будуть проводитись упродовж навчального року (рішення педагогічної ради ХЗОШ №60, протокол від 18.08.2021 №8).

Упродовж навчального року для учнів будуть проводитися канікули орієнтовно: осінні - з 25 жовтня до 01 листопада 2021 року (8 днів), зимові – з 30 грудня 2021 року до 12 січня 2022 року (14 днів), весняні - з 26 березня до 03 квітня 2022 року (9 днів).

З урахуванням місцевих особливостей та кліматичних умов за погодженням з Управлінням освіти Слобідського району Харківської міської ради можуть змінюватись структура навчального року та графік учнівських канікул.

Для учнів 1-2-х, 3-4-х класів за бажанням їхніх батьків або осіб, які їх замінюють, працює група продовженого дня.

Зарахування, відрахування та переведення здобувачів освіти здійснюється без конкурсу відповідно до території обслуговування, яка закріплена Виконавчим комітетом Харківської міської ради Харківської області та у відповідності з Порядком зарахування, відрахування та переведення учнів до державних та комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 16.04.2018 року №367.

Великого значення на сьогоднішній день набуває аспект педагогіки партнерства між всіма учасниками освітнього процесу. В основі педагогіки партнерства – спілкування, взаємодія та співпраця між учителем, учнемі батьками, що передбачає взаєморозуміння, єдність інтересів і прагнень.

Основні принципи цього підходу, на яких буде ґрунтуватися робота педагогічного колективу, полягають у:

- повазі до особистості;
- доброзичливості і позитивному ставленні;
- довірі у відносинах;
- діалозі – взаємодії – взаємоповазі;
- розподіленому у лідерстві (проактивність, право вибору та відповідальність за нього, горизонтальність зв'язків);
- принципах соціального партнерства (рівність сторін, добровільність прийняття зобов'язань, обов'язковість виконання домовленостей).

Утілюючи ідеї педагогіки партнерства, вчитель має можливість використовувати в своїй роботі не тільки стандартні методи організації навчально-виховного процесу, але в більшій мірі виявляти ініціативу і

будувати навчання і виховання таким чином, щоб дитина була постійно залучена до спільної діяльності. Як інструменти педагогіки партнерства можна використовувати цікаві й захоплюючі розповіді, відверту бесіду, справедливу і незалежну оцінку, заохочення творчих успіхів, особистий приклад, зустрічі з цікавими людьми, спільний пошук рішень, спільні суспільно корисні справи, благодійні акції тощо.

Розділ 6. Показники (вимірники) реалізації освітньої програми

На рівні школи розроблена система показників (внутрішній моніторинг), що дозволяє аналізувати, наскільки ефективно реалізується освітня програма, тобто наскільки реальний "продукт" діяльності школи відповідає ідеальній "моделі" випускника. При цьому об'єктами, механізмами контролю є:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності (підвищення кваліфікації педагогічних працівників (форма проходження на вибір учителя) – не менше 150 годин протягом 5 років, атестація – 1 раз на 5 років, участь у різних методичних заходах, конференціях, вебінарах, семінарах, конкурсах, тренінгах, онлайн-курсах, дистанційне навчання – протягом року);
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності (наявність документів, визначених нормативно-правовими актами з питань освіти, необхідної кількості підручників та навчально-методичної літератури з усіх навчальних дисциплін для самостійної роботи та дистанційного навчання – 2 рази на рік);
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності (відповідність ліцензійним та акредитаційним вимогам: шкільні кабінети, класні кімнати, спортзал, бібліотека, сучасна їдальня, наявність інтернету – 2 рази на рік);
- якість проведення навчальних занять (вивчення системи роботи педагогічних працівників – 1 раз на 5 років, тематичний контроль

знань, класно-узагальнюючий контроль – за потребою);

- моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей) (вивчення рівня навчальних досягнень з предмета–1-2 семестри, циклу предметів – за потребою, освітньої галузі – 1 раз на 5 років, різні види оцінювання, що відповідають «Загальним критеріям оцінювання навчальних досягнень учнів у системі загальної середньої освіти», які є обов'язковою складовою навчальної програми з предмета- на кожному уроці), тематичне – в кінці кожної теми, семестрове – в кінці кожного семестру, річне – в кінці року, державна підсумкова атестація – в кінці навчального року, зовнішнє незалежне оцінювання – в кінці навчального року, результати участі у предметних та творчих конкурсах різного рівня – протягом навчального року, участь у спортивних змаганнях – протягом навчального року, інтелектуальних випробовуваннях – протягом навчального року);
- продовження навчання (аналіз вступу у ВНЗ I-II, III-IV - 1 раз на рік).

Завданнями внутрішньої системи забезпечення якості освіти школиє:

- ✓ оновлення нормативно-методичної бази;
- ✓ забезпечення якості освіти та освітньої діяльності в школі;
- ✓ постійний моніторинг якості освіти;
- ✓ спостереження за реалізацією освітнього процесу;
- ✓ спостереження за станом соціально-психологічного середовища школи;
- ✓ контроль стану прозорості освітньої діяльності та оприлюднення інформації щодо її результатів;
- ✓ розроблення рекомендацій щодо покращення якості освітньої діяльності та якості освіти, участь у стратегічному плануванні.

Розділ 8. Програмно-методичне забезпечення освітньої програми

Реалізація змісту освіти у школі та досягнення прогнозованого результату її роботи забезпечується програмно-методичним матеріалом, що відповідає Переліку навчальних програм для учнів закладів загальної середньої освіти I, II, III ступенів, затвердженого наказами МОН, для вивчення предметів варіативної складової у 5-11 класах:

№ з/п	Назва навчального предмета	Клас	Назва навчальної програми, за якою здійснюється навчання	Рік та видавництво навчальної програми	Тип навчальної програми (державна або авторська)	Ким дозволена до використання (ким затверджена)	Кількість годин, нормативно встановлених програмою	Кількість годин, що фактично відведено робочим навчальним планом	Примітки
1	Російська мова	1-А,Б, В	Типова навчальна програма з російської мови та читання для 1-2 класів закладів загальної середньої освіти	Сайт МОНУ	державна	Наказ МОНУ від 21.03.2018 №268	35 год. по 1 год. на тиждень	35 год. по 1 год. на тиждень	
2	Українська мова	5-6	Крайній М.В., Сабадош Д.І., Семен О.І. Програми курсів за вибором і факультативів з української мови. Шкільна риторика	Київ Грамота 2011	державна	Лист МОНУ від 29.06.2010 №1.4/18-Г-361	17 год. по 0,5 год. на тиждень	17 год. по 0,5 год. на тиждень	
3	Українська мова	7-А,Б	Крайній М.В., Сабадош Д.І., Семен О.І. Програми курсів за вибором і факультативів з української мови. Шкільна риторика	Київ Грамота 2011	державна	Лист МОНУ від 29.06.2010 №1.4/18-Г-361	17 год. по 0,5 год. на тиждень	35 год. по 1 год. на тиждень	модифікована (протокол методичної ради від 24.05.2020 №3)

4	Українська мова	8-А,Б	Омельчук С.А. Програми курсів за вибором і факультативів з української мови. 8-11 класи. Практикум з правопису української мови	Київ Грамота, 2011	державна	Лист МОНУ від 29.06.2010 №1.4/18-Г-361	35 год. по 1 год. на тиждень	35 год. по 1 год. на тиждень	
5	Українська мова	9-А,Б	Омельчук С.А. Програми курсів за вибором і факультативів з української мови. 8-11 класи. Практикум з правопису української мови	Київ Грамота, 2011	державна	Лист МОНУ від 29.06.2010 №1.4/18-Г-361	35 год. по 1 год. на тиждень	0,5 год. по 1 год. на тиждень	модифікована (протокол методичної ради від 24.05.2020 №3)
6	Українська література	11	Пахаренко В.І., Пахаренко Н.А., Масевря О.І., Січкара С.І. Програми курсів за вибором і факультативів з української мови. 8-11 класи. Сучасна українська література	Київ Грамота, 2011	державна	Лист МОНУ від 29.06.2010 №1.4/18-Г-361	35 год. по 1 год. на тиждень	35 год. по 1 год. на тиждень	
7	Психологія спілкування	5А, Б	Кірпиота Ю.О Програми курсів за вибором і факультативів Психологія спілкування для учнів 5-х класів	Нікополь, 2019	державна	Сайт інституту модерну змісту освіти	34 год. по 1 год. на тиждень	34 год. по 1 год. на тиждень	

8	Математика	7-А,Б	Гартфіль О.Р., Показій А.П. Програми курсів за вибором і факультативів з математики. Частина 1. Допрофільна підготовка. Математика. Вибрані питання алгебри	Харків, Ранок, 2011	державна	Лист МОНУ від 29.07.2011 №1/11-6931	35 год. по 1 год. на тиждень	35 год. по 1 год. на тиждень	
9	Екологічна безпека	8-А,Б	Бондаренко Л.Д. Програма курсу за вибором «Екологічна безпека» для учнів 8-9-х класів.	Київ 2015	державна	Схвалено науково-методичною радою Київського обласного інституту післядипломної освіти педагогічних кадрів (протокол №7, від 24.10.2013)	17 год. по 0,5 год. на тиждень	35 год. по 0,5 год. на тиждень	модифікована (протокол методичної ради від 24.05.2021 №3)
10	Іноземна мова (англійська)	6-7	Несвіт А., Ворон Г., Левіт Р., Беленя Н. Програма факультативного курсу «Навчання ситуативного спілкування» для учнів 6-7 класів ЗНЗ	Київ, Генеза, 2012	державна	Лист ПТЗО Від 23.11.2011 № 1.4/18-Г-781	35 год. по 1 год. на тиждень	35 год. по 1 год. на тиждень	
11	Уроки з охорони довкілля	6-А,Б, В	Пустовіт Н.А, Навчальна програма курсу за вибором для 6-7-х класів ЗНЗ «Уроки з охорони довкілля»	Київ 2015	державна	Лист МОНУ від 25.12.2014 №14.1/12-Г-1873	35 год. по 1 год. на тиждень	35 год. по 1 год. на тиждень	

12	Історія України	8-9	Грінченко О.І., Губіна С.Л. Програма спецкурсу Харківщинознавство	Харків, КВНЗ «ХАНО», 2016	державна	ДНУ "ІМЗО" МОНУ від 05.08. 2016 № 2.1/12-Г-649	35 год. по 1 год. на тиждень	35 год. по 1 год. на тиждень	
13	Етика	5-6	Етика. Програма для загальноосвітніх шкіл. 5-6 класи	Сайт МОНУ	державна	До отримання грифу МОНУ	35 год. по 1 год. на тиждень	35 год. по 1 год. на тиждень	
14	Історія України	10-11	Гірич І. Збірник навчальних програм для учнів 1-9 класів основної школи та 10-11 класів суспільно-гуманітарного напрямку старшої школи. Визначні постаті України	Київ Поліграф книга, 2010	державна	Лист МОНУ від 12.03. 2010 №1/11-1652	35 год. по 1 год. на тиждень	35 год. по 1 год. на тиждень	
15	Історія України	10-11	Шинкаренко Л.Г., Бакка Т.В., Мартиненко С.М., Ремех Т.О. Збірник навчальних програм для учнів 1-9 класів основної школи та 10-11 класів суспільно-гуманітарного напрямку старшої школи. Досліджуємо гуманітарне право	Київ, Поліграф книга, 2010	державна	Лист МОНУ від 30.05. 2008 №1/11-2161	35 год. по 1 год. на тиждень	35 год. по 1 год. на тиждень	

